

MONOLOGER TIL OPTAGELSESPRØVEN, maj 2020

Vælg en tekst og lær den udenad. Du får mulighed for at få suffli/stikord, hvis du får brug for det.

Hint: Hvis der er noget i teksten, du ikke forstår... så gør skuespillerens arbejde og slå det op i forvejen. Man kan tydeligt høre, når skuespilleren ikke forstår sin replik.

Fra "HVID STOLTHED" af Andreas Garfield, 2013

Vicki: Da jeg var 12, begyndte pigerne i min klasse at tale om, hvem der havde kysset hvem, og hvad den og den bluse havde kostet. Jeg prøvede, men jeg kunne simpelthen ikke fascineres af det. I 8. klasse mødte jeg Hans på elevrådstur. Han inviterede mig til koncert i Ungdomshuset. Jeg sagde til mine forældre, jeg sov hos en veninde. De fulgte så lidt med, de ikke vidste, ikke havde nogen. Jeg kan ikke huske koncerten. Men jeg kan huske lydene. Lugten af øl og cigaretter. Og mit første hiv af en chillum. Jeg kan huske, jeg prøvede at kysse Hans, og jeg begyndte at græde, da han sagde nej. Så begyndte vi at grine. Snakke. Der folk med fuldskæg, på 20, 25, og ingen havde nogen problemer med, jeg var fjorten. Jeg kan huske, jeg for første gang nogensinde, noget jeg aldrig havde troet, jeg skulle opleve men ...jeg følte, jeg var kommet hjem. I det hus lærte jeg at ryge, drikke, høre musik, møde mennesker, snakke tale, lytte. Jeg lærte at kysse, knalde, elske, sætte pris på andres meninger. Jeg lærte at gro, lærte om verden, værdien af venskab, visioner og respekt. Da det blev revet ned, så min far det som noget positivt. Han fortalte mig, at da han var ung, var han også fuld af vrede og idealisme. At han var lige så forurettet, lige så naiv. Men nu var det på tide, jeg begyndte at studere, arbejde. At blive moden, tage ansvar og del i samfundet. Han smilede og sagde, det var på tide, jeg blev voksen. (pause) Det var første gang, jeg havde lyst til at slå en, uden vedkommende havde slået først.

Fra "UNDSKYLD" af Kamilla Wargo Brekling

Hvor er kagen? Hvor er kagen? Hvor er kagen?

Hvem har spist kagen? Hvem har spist al kagen? Undskyld, men hvem helvede har spist al kagen? Den var hjemmebagt. Hvem har spist den? Hvem har spist al kagen? Jeg har brugt tid på den kage, derhjemme.

Jeg ved godt at jeg sagde spis endelig. Men det betyder sgu da ikke at man spiser hele kagen. Jeg troede at I var normale. Og normale mennesker ved sgu da, at når man siger spis bare 10s, så er det underteksten: der er et stykke til hver - måske to, maksimum tre men så gir man den virkelig også gas. Men man spiser sgu da ikke hele kagen! Det er sgu da noget man ved...

Hvem har guffet den, ud med sproget. I har jo guffet den..... hold kæft hvor er jeg gal nu.....(trækker vejret som en tyr....)

Hele ideen var jo at vi skulle sidde sammen. Alle sammen (viser med arme at det også var publikum...) Og spise min kage.

Og så var der en af jer der ville sige, hvor smager kagen godt! Og jeg ville sige tak.

Og så var der en anden af jer der ville sige må jeg få opskriften- og jeg ville sige jeg har opskriften oppe i hovedet men jeg vil meget gerne skrive den ned til dig.

Og en af jer ville spørge om jeg ville have en kop te og jeg ville sige ja tak.

Vi skulle jo sidde sammen. Med de samme kagekrummer på tungen. Samtidig. Pis.... Nu begynder jeg også at græde...

Fra "HYG JER" af Andreas Garfield

Vil du høre, hvad jeg skammer mig over? Mine forældre blev skilt, da jeg var femten. De to første år holdt jeg jul sammen med min mor, men da jeg så var sytten, valgte jeg at holde jul sammen med min far. Vi skulle op på en ødegård i Sverige med hans kæreste og hendes familie. Han kom og hentede mig lillejuleaften. Min mor åbnede døren. Han havde en nissehue på og rakte også en frem mod mig. Sagde at han havde fortalt sin kærestes datter, der sad og ventede ude i bilen, at han var gået ind for at hente sin hjælper. Lige pludselig stod jeg i det største dilemma nogensinde på grund af en nissehue. Jeg stod og så lang tid på min mor. Så tog hun nissehuen og gav den til mig, og jeg spurtede ned af trapperne, og da jeg kom ud i bilen lo jeg højt og følte mig fri for alting. (pause) Hun havde ikke lagt noget brev. Hun havde bare lagt sig til at sove. Det er jeg glad for. At hun sov. Jeg ved ikke, hvordan hun så ud, da hun døde. Jeg ved ikke, om hun lå i kramper eller havde mareridt. Det tror jeg ikke. Jeg tror, at hun sov stille og roligt. Drømte om dengang hun og min far stadig var sammen. Måske om den sidste jul vi havde sammen. (pause) De sidste par år har min far inviteret mig. Det kan jeg egentlig ikke forstå. Jeg ville ikke invitere mig, hvis jeg ikke var mig. (pause. ser op i himlen) Jeg savner dig. Jeg savner dig så utrolig meget. (pause) Man må håbe, at de også holder jul deroppe. At det ikke bare er noget, vi har fundet på hernede. (pause) Undskyld, det var ikke for at afbryde. Blev du færdig?

Fra "PORNOGRAFI" af Simon Stephens, 2006

Jeg er ikke født i det her kvarter. De fortæller mig, at jeg er født her, det er ikke sandt. Jeg hører ikke til her, jeg er overhovedet ikke som dem. Hvordan kan jeg så være født her? Min mor og far bor her. De bor i det her hus. De har et værelse. Min søster er treogtyve. Hun har et værelse. Jeg har et værelse.

I mine øjne er de fuldstændig ens. De har præcis den samme hud og præcis den samme ansigtsform. Og præcis den samme frisure. Deres tøj er præcis det samme. Det meste af tiden kan jeg slet ikke kende forskel på dem. Far kommer hjem. Mor ser fjernsyn.

- Hvad har du lavet?
- Hvad har du?
- Mens jeg har været på arbejde hele dagen? Hvad har du lavet?
- Jeg har gjort huset rent. Huset. Jeg har gjort det rent.
- Har du?
- Nogen skal jo gøre det.
- Det ser sgu' da ikke satans rent ud.
- Hvad for noget?
- Jeg siger, det ser sgu' ikke satans rent ud.

Hver dag. Jeg kan ikke engang lide dem. Nogen gange går jeg ind på min søsters værelse og lægger mig under hendes seng. En gang kom hun ind. Hun vidste ikke at jeg var der. Hun gik rundt. Hun tog noget op af en skuffe. Lukkede skuffen. Forlod værelset. Mit hjerte bankede så højt, at jeg kunne mærke blodtrykket i mine ører. Jeg kravlede ud fra under sengen. Jeg gik hen til skuffen, som hun havde åbnet. Jeg tog en læbestift op. Det var en mat, lyserød læbestift. Jeg tog den op til næsen. Lugtede til den. Jeg åbnede den. Slikkede lidt på den. Jeg tog noget på. Jeg forberedte mig på en måde. Jeg forberedte mig på mange måder.

Fra "LUKKEDE DØRE" af Jean-Paul Sartre, 1944

Nå, ja, jeg var, hvad de dernede kalder en fortabt kvinde. Jeg var allerede fordømt. Så det kan ikke være nogen større overraskelse, at jeg er her.

Der var også den historie med Florence. Det er en historie om døde. Tre døde. Først han, så hun og jeg. Han blev knust af en sporvogn. Komisk, ikke? Jeg boede hos dem, det var min fætter.

Han var ynkelig og uhyre sårbar. Hun kom under min påvirkning og begyndte at se ham med mine øjne. Det endte med, at hun faldt i mine arme. Vi lejede et værelse i den anden ende af byen. Så kom det med sporvognen. Jeg sagde hver dag til hende: ja, min pige, vi har dræbt ham. Jeg er nemlig ond, skal jeg sige Dem.

Jeg er ond. Det er mig en tilfredsstillelse at se andre lide. Jeg er en fakkel. En fakkel, der sætter sjælen i brand, men hvis jeg ikke finder fængstof, slukkes jeg. Et halvt år flammede jeg i hendes hjerte og brændte alting ud. En nat stod hun op. Uden jeg vidste det, åbnede hun for gashanen, og så lagde hun sig i seng til mig igen. Det er det hele.

Fra "HER BOR DE GALE" af Kent Andersson og Bengt Bratt, 1990

Birgit: Jeg gik aldrig sådan ud. Men jeg traf jo mange mennesker alligevel. Mest henne i menigheden, det er klart. Ja, jeg tog mig altid af serveringen, når der var kaffebord. Det var mig, der stod for det.

Efter møderne skulle der ryddes op og gøres rent og samles sammen, alt det som ikke var blevet brugt. Og så selvfølgelig vaskes op. Jeg var sådan en altmulig-kone. Engang spurgte jeg pastoren, om der nu også var nok vaniljekranse og jødekager til kaffen. Det var til julefesten. Så sagde han bare: 'Marta, Marta, du gør dig mange hænde [=slags] bekymringer'. Det var også rigtigt. Men der skal jo nogen til at tage sig af småtingene også. Ellers kan dem, der ordner de store ting, slet ikke komme i gang med dem.

Jeg var jo glad for at arbejde for Menigheden, den var ligesom et hjem for mig. Måske har de det ligesådan, dem der er gift. Jeg følte mig som Jesu brud, og det gav mig styrke. Lige indtil det der med småkagerne...

Når der blev lidt tilovers, så plejede jeg at tage det med hjem. Ikke hvis det var større mængder, for så lagde jeg det i plasticposer og ind i skabet, men når der ikke var ret meget... jeg havde spurgt pastoren, og han havde selv givet mig lov, men det kunne han bare ikke huske. Så anklagede de mig for tyveri. Han havde ikke givet mig lov til noget som helst, sagde han. Og de andre forstod ikke min handlemåde, sagde de, når de havde vist så meget tillid. Men jeg troede jo, at jeg gerne måtte! Jeg måtte jo vide, at du må ikke stjæle. Men jeg stjal jo heller ikke! De troede, jeg havde slæbt hjem for tusinde af kroner. Derfor måtte jeg ikke hjælpe til længere. Der var heller ingen, de smilede til mig, når jeg kom til møderne. De ville have, at jeg skulle angre og bede om forladelse, men når jeg ikke havde gjort noget?

Så blev jeg udstødt. Og udelukket fra Jesu kærlighed. Det er derfor, jeg er her.

FRA "ÆRTER OG AR" AF ROSENDAL OG SØRENSEN, 2013 (Baseret på Büchners "Woyzeck" og Shelleys "Frankenstein")

DOKTOREN: Mine damer og herrer. Må jeg bede om Jeres opmærksomhed. Jeg har et meget vigtigt spørgsmål: Hvad har den objektive videnskab lov til at gøre med subjektet? Kort sagt, mine damer og herrer, hvis jeg kaster en kat ud af vinduet, hvordan vil den så forholde sig? Jo, den vil lande på benene. Hvor ved vi det fra? Det ved vi fra eksperimenter med katte. Men hvilke eksperimenter er acceptable at udføre på mennesker, så vi kan opnå større og livsvigtig viden, som kan forbedre menneskers liv? Woyzeck, kom her. Mine damer og herrer, en dag kom denne mand til min konsultation. Jeg var i tvivl om, hvad jeg skulle gøre ved ham, men jeg valgte at sætte ham på en kur, kun ærter. En kur, en kur som ganske vist ikke er tilladt endnu, men som bygger på iagttagelser og teorier. Jeg så altså en mulighed for både at hjælpe manden og få afprøvet mine teorier om bælgfrugters påvirkning på menneskers psyke. Denne mand – i tre måneder har han ikke spist andet end ærter. Bemærk virkningen. Manden har en abberatio, en psykisk forstyrrelse, meget smukt udviklet. Jeg har altså bevist, at der findes en sammenhæng mellem udviklingen af psykiske forstyrrelser og stoffer, der kun findes i bælgfrugter. Ærter, mine damer og herrer, ærter! Så enkelt kan det være, hvis man bare får lov. Tak for jeres opmærksomhed.

Fra "DEN MYSTISKE SAG OM HUNDEN I NATTEN"

af Simon Stephens

Christopher: Der er far og mor, men mor er død. Og der er onkel Terry som bor i Sunderland. Han er min fars bror og så er der mine bedsteforældre, men tre af dem er døde, og farmor er på et hjem fordi hun er senil-dement og tror jeg er en i fjernsynet.

Mit navn er Christopher John Francis Boone. Jeg kender alle lande i verden og alle deres hovedstæder og hvert et primtal op til 7,056. 2,3,5,7,11,13,17,19,23,29,31...

Nogle tror at Mælkevejen er en lang stribe af stjerner, men det er den ikke. Vores galakse er en kæmpemæssig skive af stjerner der er millioner af lysår bred. I lang tid undrede videnskabsfolkene sig over, at himlen er mørk om natten, selv om der er milliarder af stjerner i universet.

Så fandt de ud af, at universet udvider sig. At siden The Big Bang havde alle stjernerne været på vej væk fra hinanden, og jo længere væk stjernerne var fra os, jo hurtigere bevægede de sig. Nogle af dem næsten med lysets hastighed, og det er derfor at deres lys aldrig når ned til os.

Jeg slog ikke hunden ihjel. Jeg kan godt lide hunde. Man ved altid hvad en hund tænker.

Den har fire former for humør. Glad, trist, sur eller koncentreret. Og det er ikke så godt for 4 er ikke et primtal. Plus at hunde kan man stole på og de lyver ikke fordi hunde kan slet ikke tale. Da jeg sad ved hunden kiggede jeg op og Mrs. Shears kom løbende ned mod mig fra hendes terrasse. Hun råbte "Hvad fanden har du gjort ved min hund?" Jeg kan ikke lide når folk råber af mig. Så jeg holdt mig for ørerne og pressede panden ned mod græsset.

Græsset var vådt og koldt. Det var dejligt.

Fra "FØRST BLI'R MAN JO FØDT" af Line Knutzon, 1994

Viktor: Jeg ved godt, Axel, at du lige nu synes, at jeg har taget Nymse fra dig, og jeg ved også, at du gerne vil slå mig ihjel... Ikke at jeg ikke forstår det, Axel. Jeg ved at du elskede hende, og at du ikke elskede hende. Heller ikke, at jeg ikke forstår det, Axel - men når jeg vender mig om og stirrer min fortid lige i øjnene, så mærker jeg kærligheden strømme mig i mode - og hvad andet har vi, Axel - trods folk, der kiggede én i panden og talte hen over børnenes hoveder - hvad kan vi forlange - og ja, jeg ved godt, at det er umoderne at komme ind på samfundet, men ikke desto mindre gør jeg det: når Nymse siger, at folk går baglæns, og du siger, de går forlæns - ja, så har I begge ret - for det er det, folk gør - de vil på den ene side gerne gå forlæns og på den anden side baglæns, og hvad er konsekvensen af det? Ingen kommer nogen vegne. Man kan ikke det hele på én gang, eller rettere, man må igen og igen lære, at man ikke kan det hele på én gang - og det er muligt, at jeg er en primitiv fyr på paragraf 13, men jeg synes sgu, det er for dårligt, Axel - det nytter IKKE NOGET - at gå rundt og være her og samtidig ikke være her - forstår du det?